

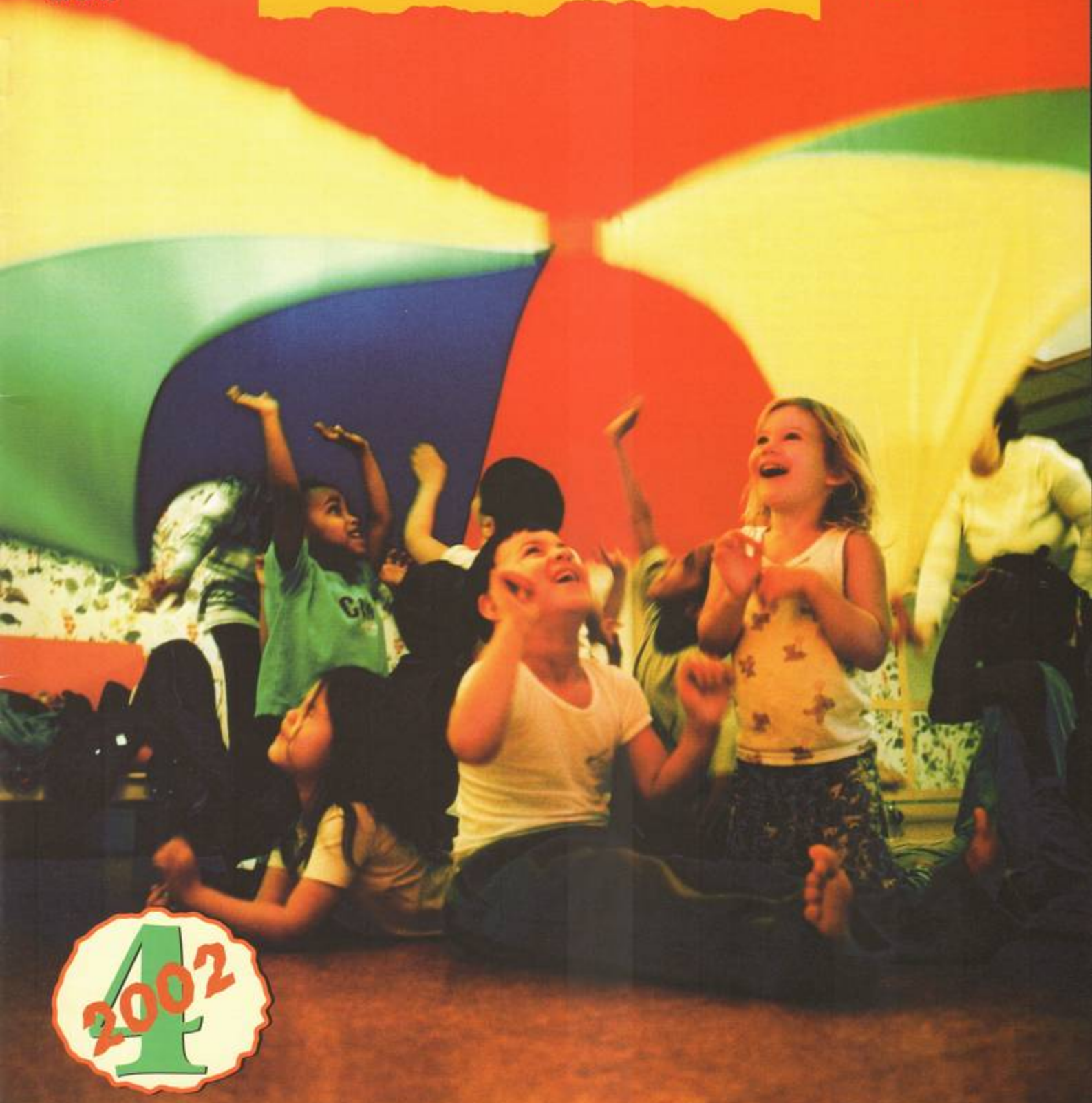
- Nygammalt i Kristianstad
sid 5
- Piteå - centrum i etern
sid 6-7
- Utvecklar språk och musik
sid 10-11

Kultur Nr 4 Sept 2002

SMÖCKKAN

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMoK

- Frågor inför valet
sid 12-14
- Marcel på Rådet
sid 20
- Ny cirkus lockar
sid 21

Hur het är kulturskolan i valdebatten?

Ja, den som frågar får svar. Smockan har tagit temperaturen på partierna genom att ställa fyra frågor inför valet, (se mittenuppslaget). Samtliga partier har svarat. Vi har också frågat några rektorer om de tycker att kulturfrågorna får tillräckligt utrymme i valdebatten. Och SMoK har också deltagit i ett tvådagars seminarium om just kultur och politik.

Och vi kan konstatera att visst tycker man och visst lovar man och visst är kunskapen och intresset om musik- och kulturskolan gott från rikspolitikerna.

Knäckfrågan är som vanligt om musik- och kulturskolan ska erbjudas ute i kommunerna eller ej.

Ingen politiker vill att skolformen ska skrotas men endast vänsterpartiet kan tänka sig att lagstadga den, även om miljöpartiet har "en levande diskussion" om lagstadgning när det gäller barns rätt till kultur.

Trots frivilligheten konstaterar socialdemokraterna i sitt partiprogram att, "musikskolor och kulturskolor ska vara tillgängliga för alla barn".

Idag är det sju kommuner som stänger ute barn och unga från kulturskolan.

Oviljan till lag handlar i grunden om det kommunala självstyrets helighet, vilket väl får stå som ett medvetet ställningstagande.

Alltså för alla ni som väntar på en kulturskolelag i Sverige finns föga hopp i partiernas program. Däremot finns viss samstämmighet om nödvändigheten av att försöka påverka de sju kommuner som saknar musik/kulturskola, att återuppta verksamheten. Det ska enligt Ewa Larsson, mp, ske genom att "vi gemensamt ska ta dessa kommunpolitiker i örat". Hmmm? Är det inte det som kallas skolaga?

Nä, kom igen nu...bättre upp kan ni!

STEFAN ANDERSSON

INNEHÅLL

i detta nummer

Ledare.....	2	Dags att välja.....	12-14	Kulturskolans nyaste hopp.....	21
Kort från SMoK.....	3	Nätverk av assistenter	16	Kulturnytt.....	22
Dags att skaffa harpa.....	5	Musik i Väst med ny idé.....	17	Porträttet	23
Musikskolan vänder blad	6-7	Festival i Schweiz.....	18-19		
Språk som ljuv musik.....	10-11	Marcel - kulturens rådman.....	20		

KULTURSMOCKAN

DAUS TRYCK & MEDIA
893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-22 05 17

ANSVARIG UTGIVARE OCH REDAKTÖR

Stefan Andersson

0660-825 22

stefan.andersson@smok.se

PROJEKTLEDARE/ANNONSER

Jan Dyllicki

0660-26 61 05

jan.dyllicki@dau.se

Annonsprislista kan laddas ned som pdf-fil från bemsidan www.daus.se

PRENUMERATION

0660-26 61 00

KulturSmockan utkommer med 6 nr/år och är tryckt på godkänt miljövänligt papper. Helårsprenumeration kostar 180 kr.

GRAFISK FORMGIVNING

Johnny Altelind

0660-26 61 31

johnny.altelind@dau.se

REPRO

PRODUKTION

TRYCK

DAUS Tryck & Media, Bjästa

MEDVERKANDE

I DETTA NUMMER

Per Sjöberg

Ake Dahlbäck

Stefan Andersson

Anders Nordin

Håkan Sandh

Stefan Franzén

Dag Krafft

Johan Svendsen

OMSLAGSFOTO:

Anders Kustås

Sveriges Musik- och Kulturskoleråd

KulturSmockan utges av samrådsorganet för Sveriges musik- och kulturskolor, SMoK

KulturSmockan nästa nummer: v. 43. Manusstopp för annonser: 9 oktober.

Tipsa Smockan!

Tel: 0660-825 22
0708-66 03 04
Stefan Andersson

Matte och konst – lika som bär?

I våras kom en antologi på Carlssons förlag som sammanfattar det arbete som skett inom det sk KIL- projektet. (KIL- skrift – om konstarter och matematik i lärandet. En antologi. Redaktörer: Madeleine Hjort, Åsa Unander – Scharin, Christer Wiklund och Lennart Åkman.) KIL står för Konstarterna i Lärandet och var ett projekt som under några år drevs av Danshögskolan, Musikhögskolan i Piteå, Konstfack, Ingenjörshögskolan i Borås, Högskolan för Lärarutbildning i Jönköping, Inst för teater, opera och musikal på Göteborgs Universitet och ett antal skolor i landet. Projektet finansierades av Skolverket, Riksbankens jubileumsfond, Utbildningsdepartementet, Högskoleverket och medverkande kommuner.

Jag tycker att KIL- projektet är det i särklass mest intressanta, ambitiösa och djuplodande projektet i landet som behandlar ämnet undervisning och de estetiska ämnena. Här finns mängder av intressanta tankar, tunga finansierare... och ett projekt som trots det bara kom halvvägs. Här finns den teoretiska överbyggnaden, här finns en påbörjad praktik och sedan slut på pengarna. Detta känns lite tragiskt men tar i och för sig inte bort bokens kvalitéer.

Själv blir jag mest förtjust i Magnus Lundins artikel "Matematik och estetiska ämnen". Magnus, fil. dr och lektor i matematik, skriver bl.a:

"Hur kan man då med matematiken närma sig andra ämnen på deras villkor och inte försöka göra om dessa till hjälpgummor för matematiken. För yngre barn räcker det ofta med att matematik är roligt och spännande, detta är även en god anledning för tonåringar och vuxna"

Magnus Lundin menar att matematiken lätt blir för mycket av utantilläxa på matematiska fakta och för lite av bevis, härledningar och förståelse för hur helheter och delar hör ihop. En matematiker måste gissa sig fram, utforska, ta isär och sätta ihop. Precis som en konstnär. Det viktiga är att lära sig tänka.

"Genom att se på matematik och estetiska ämnen som skapande och utforskande och samtidigt tillhandahålla redskapen för analys och begreppsutveckling kan vi förhoppningsvis skapa en skola där olika ämnes- och kunskapsområden stöttar varandra, där lärande är glädjefyllt och inte enbart nyttoinriktat och tvingande."

En annan mycket matnyttig artikel är Lars Lindströms forskningsöversikt "Att lära genom konsten". Slutsatsen han drar, i min tolkning, är att den forskning som hittills bedrivits kring de estetiska ämnenas positiva effekt på andra ämnen i skolan knappast visar på ett sådant samband. Det viktiga är istället att de estetiska ämnena får en självklar plats i skolan av egen kraft, inte för att de gör eleverna till bättre matematiker. Om man relaterar det till citatet ovan kan man väl påstå att en skola som elever går till med glädje också blir "nyttigare" eftersom eleverna mår bättre och då också lär sig mer av allt.

Det avsnitt som känns mest summariskt är det om projektets praktik. Det känns halvfärdigt. Jag tror att många skolor, bla med hjälp av musik- och kulturskolorna, kommer att driva de tankegångar som genomsyrar KIL- projektet vidare. Trots det är det som sagt tråkigt att inte finansierarna kunde tänka sig exempelvis ett femårigt praktikarbete där de teoretiska delarna och praktiken kunde utvecklas tillsammans. Borde inte vi (= Sverige) ha råd med det?

Håkan Sandh

Vilka förväntningar har Du?

– Av Per Sjöberg, Ordförande SMoK –

Igår kväll, när jag som kulturbyråkrat satt och väntade på att få träffa kommunens kulturföreningar, så passerade ett antal nya 120 centimetrare dörren till mötesrummet – ja, det var ju förstått några av våra nybörjare, på väg till en av sina allra första träffar med sin lärare.

En härlig syn och resultatet av bl.a. vårens Prova På vecka.

Vilka förväntningar har då Simon, Elin, Sabina och alla andra musik-och kulturskoleelever på oss? Är det att lära sig spela ett instrument – bli superstjärna på TV och video – få en stund tillsammans med en inspirerande lärare – lära sig nya steg i hip-hop för att bräcka kompiserna – få tips om en ny geniöppning i schack – känna hur leran tar form till en drömfigur – få tips om notskrivningsprogrammet...?

Möjligheterna är många och förväntningarna är stora i dagens kulturskolesverige. Just nu möter vi tillsammans nästan 400 000 barn och ungdomar för första gången detta verksamhetsår. En otroligt stor uppgift och ett stort ansvar ligger framför oss när vi ska förstå vilka förväntningar som just Simon, Elin och Sabina har!

I skolans värld har det nya året börjat. Löftenas, planernas och förväntningarnas tid är som tydligast. I år ska vi minsann se till att... Formuleringen känns förmodligen igen från diskussioner i lärarlag och i fikarummet.

Självklart är det likadant i SMoK. I år ska vi minsann...Förväntningarna är stora när vi tittar på våra olika aktiviteter:

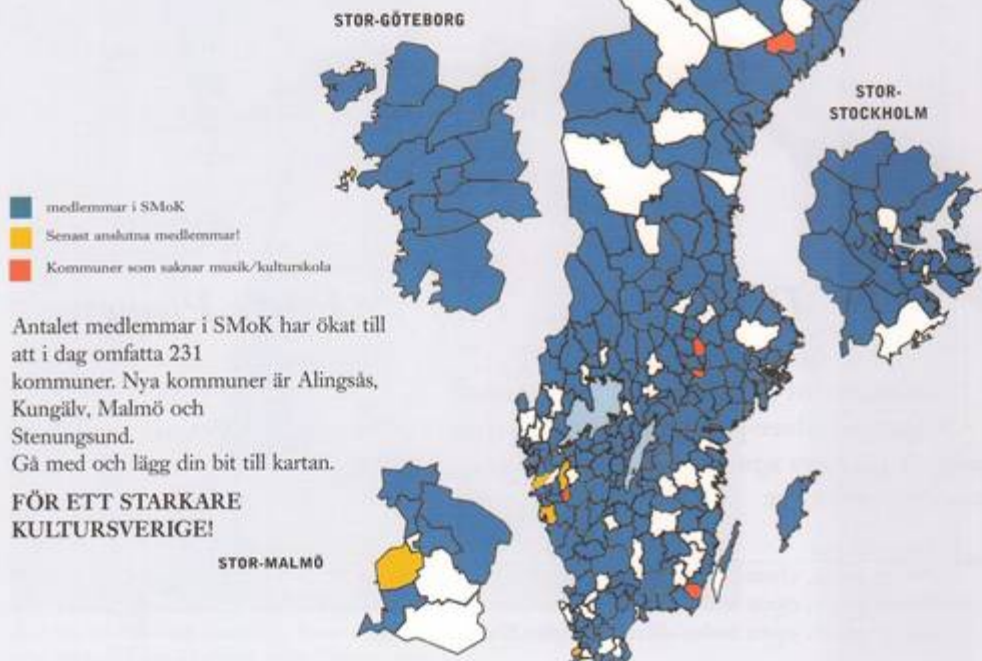
- Musikalisk mångfald projektet redovisas under hösten
- Festival 2004 kommer på allvar igång i sin nya projektorganisation
- CLS 2000 utbildningen startar en ny omgång
- Kreativ Skolmiljö går in för avslutning men planer finns på en fortsättning i ny form...
- Flera seminarier/konferenser planeras
- Rikskonferensen går av stapeln i Örebro

Ovanstående är bara några spännande exempel. Därutöver skall vi tillsammans med alla våra medlemmar slåss för det viktigaste vi har – våra barn och deras rätt att få växa upp tillsammans med ett aktivt skapande i alla dess former!

Förväntningarna är stora – möjligheterna oändliga! Nu kör vi igång!

Per Sjöberg
Ordf.

Smockan lägger kulturpuzzel

Kristianstad Musikskola satsar på harpa

Text och foto: Stefan Andersson

Musikskolan i Kristianstad startar upp med bland annat en helt ny världsmusikensemble. Ett spännande projekt med folkmusikgurun Ale Möller och stor samverkanskoncert med Lasse Kronér är också under planering.

Men bland det mest unika som skolan satsar på inför läsårsupptakten är möjlighet till undervisning i harpa.

-Det är viktigt att också värna traditionell symfonisk musik. Symfonisk musik ska spelas på riktiga instrument och harpan ska till exempel inte bytas ut mot en synth. Vi måste ha fler harpospelare för att nå en mer fulländad orkesterverksamhet, säger Violetta Lefler, musikskolans rektor i Kristianstad.

Att inte harpan är ett av de vanligare instrumentet i kommunala musik- och kulturskolan, är känt sedan länge. Och frågar man varför så handlar svaren oftast om att instrumentet är för dyrt i inköp och att det enbart används i "klassiska sammanhang", två myter som båda är felaktiga enligt musikskolans ledning i Kristianstad. Att det inte finns efterfrågan från eleverna, är också ett vanligt svar till att inte erbjudas instrumentet men i Kristianstad sitter de inte och väntar på efterfrågan.

-Vi måste själva vara med och skapa efterfrågan för att få utveckling. Och för att minska några av de hinder som ställs upp för harpaundervisning har vi köpt in två elevharpor som eleverna får spela på. Vi köpte dem från Frankrike och de kostar mindre än jag trott, ungefär som en halvbra cello, konstaterar Violetta.

-Visserligen handlar det om elevharpor, så kallade hakharpor utan pedaler, som begränsar möjligheterna lite men det fungerar bra i början, säger Susan Enochsson som nyligen anställts som skolans harpist.

FÖRST I SVERIGE

Susan är uppväxt i Sioux Falls i South Dakota och tog sin examen, Master of Music, vid University of Arizona. Som lärare hade hon en av USA:s bästa harpister och tillika god vän med Harpo Marx och dennes son vilken hon ofta turnerade med.

Susan har bott i Sverige i 12 år och under den tiden jobbat som professionell harpist i olika sydsvenska symfoniorkestrar men också som klasslärare i grundskolan.

-Nu ska jag jobba halvtid i musikskolan. Förutom cirka 5-6 nybörjarelever i harpa ska jag också undervisa i piano och körsång men målsättningen är naturligtvis att så småningom fylla tjänsten helt med harpister, förmodligen den första tjänsten som halvtidsanställd harpapedagog i Sverige, menar hon.

Det finns förhoppningar om att

också ett antal pianoelever skulle kunna vara intresserade av att söka över till harpa, något som passar alldeles utmärkt, enligt skolledningen, då skolan idag har så många pianister.

Tjänsten utanannonserades i våras och lockade två sökande men ytterligare två kvalificerade harpister hörde av sig.

Här lägger nyanställda Susan Enochsson ett grundackord inför terminsstarten tillsammans med Bengt Ericsson och skolans rektor Violetta Lefler.

Susan började själv spela harpa som barn i sin hemkommun South Dakota i USA, när hennes skola gjorde en satsning på samma sätt som Kristianstad musikskola nu gör.

Acusticum

i PITEÅ

– musikhögskolan i en dynamisk mediemiljö

– Text: Anders Nordin Foto: Jan Dylicki –

"Vi ägnar ungefär 370 minuter om dagen till massmedier. Det är drygt sex timmar.

Dessutom sover vi, arbetar och studerar.

Men vad gör vi resten av tiden?

Faktum är att de flesta av oss då konsumerar andra medier; mediasamhället föder ständigt nya produkter.

Gränser sprängs. Nya broar av upplevelser förenar människor, affärer och kulturer".

I Piteå byggs just nu Acusticum – en mötesplats i dynamisk mediemiljö.

Acusticum skapar helt enkelt innehållet i dagens och morgondagens mediasamhälle. Där blandas visioner, idéer och nytänkande i en aldrig sinande ström. Redan i höst startar där Sveriges första specialiserade medieakademi.

– Nu är vi 500 personer, 2005 ska vi vara minst 1.000, säger Nina Sjömark, marknadschef för Acusticum.

Acusticum har gott om plats för framsyna företag som vill utvecklas i takt med framtiden. Mediemiljön är rik på kunskaper och perfekt för företag som ser affärsmöjligheter i nya medier, nya tjänster och produkter. Där bryts erfarenhet och affärsmannaskap med vetgirighet och stark förändringsvilja.

– Vi är särskilt intresserade av nationella och internationella företag, som medvetet och envetet vill bidra till ett upplevelserikt och kunskapsorienterat mediasamhälle, säger Nina.

NAVET I EN DYNAMISK MEDIEMILJÖ
Acusticum är en akademisk miljö med högskole- och universitetsutbildningar inom medieområdet. Här verkar Musikhögskolan, en del av Luleå tekniska universitet, med utbildningar inom produktionskap, journalistik och design.

– Vi är navet i en dynamisk mediemiljö med universitet, näringsliv och samhälle, förklarar Nina Sjömark. Hos oss finns levande nätverk som förenar forskning, kunskapsinhämtning och näringsliv. Här möts människor, kulturer, visioner och affärsidéer. Här skapar studenter, forskare, företagare och många

– Nu är vi 500 personer, 2005 ska vi vara minst 1500 personer, säger Nina Sjömark, marknadschef för Acusticum

andra en värld fylld av upplevelser.

Acusticum är både vision och verklighet. Där finns redan konsertlokaler, studior för videokonferenser och distansutbildning, fiberoptiskt nät, restaurang samt 6.000 anpassningsbara kvadratmeter för företagsamma företag. Forskningsmiljön är särskilt anpassad för ljud, media och high tech.

– Dessutom kan vi erbjuda studior för TV, musikinspelningar och post production för film och ljud. På radiocentrum bedrivs utvecklingsarbete och utbildning med förstklassiga lokaler och professionell utrustning för såväl redaktionellt arbete som musik- och reklamproduktioner, berättar Nina vidare.

Acusticum är också den centrala delen för Skandinavien största webbradiostation, Alice, som fungerar som övningsstation för kurserna i radioprogramproduktion.

PÅ SAMMA TOMT

Acusticum och Musikhögskolan finns för övrigt på samma tomt i Piteå. Kommunen, med kommunalrådet (s) Peter Roslund i spetsen, stöder det nya projektet till alla delar. Vi citerar Roslund ur Piteå-Tidningen.

*"Kultur har av tradition oftast förknippats med utövande av olika konstnärliga grenar samt möjligheten att avnjuta densamma...
... Inte minst utvecklingen vid Acusticum och Musikhögskolan har de senaste åren haft en fantastisk utveckling. Det utveck-*

lingsarbete som Musikhögskolan, Universitetet och Piteå kommun gjort senaste åren har lett till att området vid Musikhögskolan blivit en spännande arena där de konstnärliga grenarna möter de vetenskapliga..."

Roslund skriver vidare:
 "Musiken, som kärnan i verksamheten, kompletterad med ljudingenjörutbildningen utgör ett unikt och framtidsinriktat koncept. Antalet utbildningsplatser växer hela tiden och från denna höst läggs ytterligare en kurs till Musikhögskolans verksamhet efter att regeringen beviljat medel, cirka 30 mkr/år, för ett Akademiskt Mediacentrum. Inom några år kommer antalet studenter att växa från cirka 450 till drygt 800 studenter".

Piteå kommun vädrar alltså morgonluft. Jätteprojektet Acusticum kommer att skapa många livsviktiga arbetstillfällen de närmsta åren. Vilket givetvis är tacknämligt i dagens tuffa samhälle, med stor arbetslöshet på många orter – inte minst i Norrbotten.

INGET HUGSKOTT

Musikhögskolans prefekt, Christer Wiklund, sitter med i Acusticums styrelse och är självfallet väl inbegripen i projektet.

Det här är inte vad man förknippar med en musikhögskola?

– Inte direkt. Men detta är inget hugskott, utan har funnits med i tankarna länge. Verksamheten breddas och blir nu långt bredare än vad man kanske förknippar med en musikhögskola. I och med Acusticum kan media och musik jobba ihop.

Förre arbetsmarknadsministern Anders Sundström (s), numera VD för Piteådalens Sparbank, tycker så här om jätteprojektet Acusticum:

– Det mest intressanta som nytt jobbskapande i Europa.

Förre TV-chefen, Sam Nilsson, är också involverad i projektet.

– Musikhögskolan har anställt Nilsson som konsult för att utveckla akademiskt medicentrum, säger Christer Wiklund.

Regeringen fattade den 14 januari beslutet som möjliggör uppbyggnaden av ett akademiskt medicentrum i Piteå samt en ny mediautbildning. I och med

beslutet ges förutsättningar för en magisterutbildning inom media för totalt 240 studenter i Piteå med start hösten 2002.

Utbildningen ska vara fullt utbyggd 2006.

Musikhögskolan i Piteå bedriver i dag mediautbildningar, bland annat med inriktning mot etermedia. Inom ramen för det nya akademiska mediacentret, ska en ny magisterutbildning i media med inriktning mot design, produktion och arbetsituation inom nya medier bedrivas.

– Musikhögskolan i Piteå har under flera år arbetat intensivt och framgångsrikt med att utveckla mediautbildningar. Jag har med stort intresse följt arbetet och även besökt Musikhögskolan i Piteå. Jag var imponerad över det jag såg då. Jag är glad över att regeringen nu kan göra den här satsningen, inte minst för att den stärker Piteå och Norrbotten, säger utbildnings- och forskningsminister Thomas Östros.

LYCKADE AVKNOPPNINGAR

Det finns en del bra exempel på avknoppningar mellan Musikhögskolan och Acusticum. Nina Sjömark tar fram två

Henrik Gyllensten, Radio Mix, hade just avslutat sin sändning över radionätet när KulturSmockan bilsade på.

mycket lyckade satsningar.

1) The Interactiv Institute, 15 anställda i dag, bedriver forskning kring ljud i digitala medier.

Christer Wiklund, Musikhögskolans prefekt, "övervakar" jobbet i inspelningsstudio

– De har etablerat sin forskningsstudio i Acusticum för att kunna samarbeta med Musikhögskolan och företagen här, säger Nina Sjömark.

Företaget verkar i gränslandet mellan konst, teknik och kommunikation, och tar sina forskningsprojekt från idé till fungerande, interaktiva prototyper. Genom att samarbeta med näringslivet vill företaget att dessa prototyper ska leda till kommersiella produkter, tjänster och företag.

2) Mix Radio, som växt från 5–15 anställda och sänder från Umeå till Gällivare. Nina berättar vidare:

– En radiostudent fick ett stipendium till USA, åkte sedan tillbaka till Piteå. Meningen var att han skulle göra ett examensarbete, men detta blev aldrig färdigt. Istället startade studenten, tillsammans med studiekamraterna, en kommersiell radiostation. Bonnier-media tyckte detta var intressant, köpte delar av Radio Alice, vilket utökades till att bli ett norrländskt radionätverk och heter i dag Mix Radio.

– Det här tycker jag är ett bra exempel på en lyckad avknoppning.

Många vill till Acusticum på grund av den kreativa miljön.

– Vi har dock ett krav, det måste vara "rätt" företag för att få plats hos oss på Acusticum, understryker Nina Sjömark. Företag med inriktning mot musik/konst/media, och som känner att de kan bidra till att "höja" denna miljö, är hjärtligt välkomna.

Välkommen till fortbildningen!

på Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Peder Hofmann
 utbildningsledare

Romansinterpretationskurs 3 poäng

Kursen syftar till att främja romansduon som en kammarmusikalisk enhet där två jämnställda musiker gör gemensamma musikaliska uppträcksfärder. Under ledning av prof. Dorothy Irving och prof. Matti Hirvonen. Slutkonserter 24 oktober på Kungl. Musikhögskolan i Stockholm.
Tidpunkt: 21–24 oktober 2002
Sista anmälningdag: 30 sept. 2002

Antal deltagare: Sex sångare och sex pianister. Sök som enskild deltagare eller som färdig konstellation.
Behörighet: Allmän behörighet för högskolestudier samt dokumenterad musikalisk erfarenhet. Intervju kan förekomma.
Kursplan: Förberedande uppgifter, enskilda lektioner, gemensamma seminarier och diskussioner.

Rytmik – Musik – Metodik för instrumentallärare 3 poäng

Kursen vänder sig till instrumentallärare och klasslärare i musik.
Syfte: Att tillägna sig kunskap om rytmik som ett musikmetodiskt arbetssätt i instrumentalundervisning med barn enskilt och i grupp samt att utveckla viss färdighet i rytmik och rörelse.
Kursstart: 30 september 2002
Sista anmälningdag: 15 sept. 2002
Antal deltagare: max 12

Behörighetskrav: Allmän behörighet för högskolestudier, samt dokumenterad erfarenhet av musikundervisning med barn.
Examination: Aktiv närvaro, redovisning av metodik praktiskt och skriftligt. Videodokumentation från egen undervisning med barngrupp.
Datum: 30/9, 7/10, 14/10, 4/11, 11/11, 18/11, 2/12. Tid: 09.00–12.30
Kursansvarig: Ulla Hellqvist

Info: Maj Altéus

tel: 08-16 13 72

e-post: fortbildning@kmh.se

hemsida: www.kmh.se

Varieté s'il vous plaît

– Stefan Franzén –

Succén för Eslövs Kulturskola fortsätter. Applåddskorna ville aldrig sluta vid skolans senaste föreställning av den egenproducerade cirkusföreställningen i våras.

Baletgruppen framförde en stämmingsfull dans till en låt från Cirkus Soleil.

Vad har ni på gång nu i Eslöv, rektor Eva-Lena Nilsson?

- Vi har alltid mycket på gång i vår verksamhet. Vi har bland annat, jazzdans, riverdance, breakdance, klassiskbalett, musik, schack, film och konst på programmet. Totalt har vi närmare 1800 elevbesök per vecka. Till jul är det meningen att vi skall bjuda på en julshow men det är för tidigt att avslöja vad den skall handla om då terminen nyligen börjat.

Några nyheter?

- Ja, vi börjar med ljud och ljus i år. Det är ju inte alla som vill stå på scenen utan de finns dem som tycker om att stå bakom och mixra.

När du ser tillbaka på föreställningarna i maj. Vad tänker du på?

- Att det blev väldigt lyckat. Cirka 3500

personer tittade på. Alla 120 elever och åtta lärare som deltog gjorde ett stort jobb. Inte minst med att sätta upp cirkusstället som visade sig vara en konst i sig.

Vad är det som är så speciellt med en nycirkus?

- Man tar ut djuren och tar in människor istället. Föreställningarna genomsyras dessutom av en röd tråd och man blandar ihop olika ämnen. Vi hade cirkusdans, musik, teater och konst med i föreställningarna. Förresten fanns comedia dell'arte också med.

Något instrument som är mer eller mindre populärt hos er?

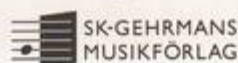
- Piano, trummor och gitarr har vi kö till, men de är inte långa. Vi ligger faktiskt bra till vad gäller alla instrument, vi har även elever som spelar fagott och oboe.

Nu heter vi vad vi kallas!

Två bolag blir ett.

+

=

www.gehrmans.se • order@gehrmans.se • Ordertel: 08-610 06 10 • Fax: 08-610 06 26 • Orkestermusik: 08-610 06 20

Kultur+Skola
= SANT

7-8
oktober
2002

Konferens

Det lustfyllda lärandet utvecklar skolan

13 seminarier/workshops & 4 föreläsare
www.kultur.stockholm.se

Föreläsare

BIRGITTA SOHLMAN

Att kunnas med kultur

BENGT GÖRANSSON

Bara grädd på moset – Reflexioner om skolan och kulturen

SVEN NILSSON

Vara, lära, göra avtryck – En analys av våra kulturbehov

JAN FAGIUS

Hemisfärernas musik

– Musikanteringen i hjärnan påverkar lusten att lära

Information

Marianne Nilsson • 08-508 318 25 • marianne.nilsson@kultur.stockholm.se

Arrangör: Kulturskolan Stockholm

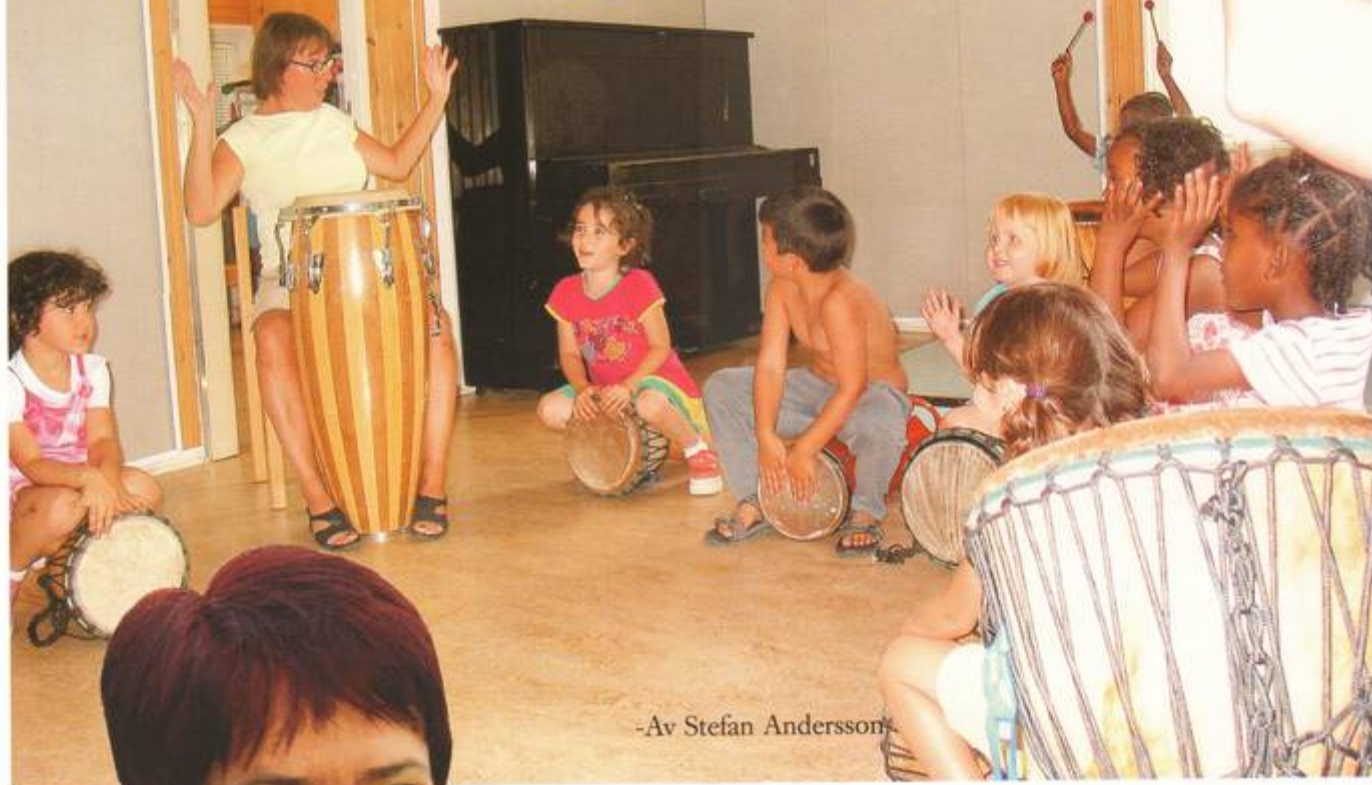
i samarbete med framtidens kultur

Kulturskolan Stockholm

Dina drömmar – Vår verklighet

M Tensta har Sveriges enda Musikspråkförskola

-Av Stefan Andersson

Foto: Stefan Andersson

*Mona Sahlin säger som ansvarig minister för
storstadspolitiken att hon är speciellt förtjust
i utvecklingen av de språkförskolor som nu
finns i alla 24 stadsdelarna i Stockholm.*

-Ungarna behöver ett språk. I förlängningen är språket
grunden för att dessa stadsdelar ska fungera. Det är
barnen som ska växa upp och i framtiden leva
och skaffa familj i de här områdena, säger
hon till Storstadsmagasinet.

SÄRSKILDA PENGAR

I Tensta centrum finns massor av
affärer och butiker men endast två
av dem har svenskspråkig skylttext,
Posten och Systembolaget. 90 % av
invånarna i Tensta är invandrarfa-
miljer. I centrala Tensta finns ock-
så musikspråkförskolan Ekorren,
förskoleverksamhet som vuxit
fram med särskilda utvecklings-
pengar från stat och kommun,
riktade till storstadsregionerna.

DRIVANDE ELDSJÄL

Verksamheten på Ekorren har
pågått som projekt sedan hösten
2000 och redan blivit så
framgångsrik och populär att
den nyligen permanentats.

Inget nytt kommer till utan

eldsjäl, som bekant. I detta fall är det
Mallo Vesterlund, språkpedagog i Ten-
sta och Spånga, som ligger bakom idén.

Mallo, som för övrigt kommer från
Finland och har finska som modersmål,
är en engagerad och entusiastmerande
mångsysslare. Förutom att hon driver
idén om musikspråkförskola, är hon
också lärarfortbildare i Tensta och ord-
förande i Föreningen Orff-Schulwerk i
Stockholm.

VIKTIGT MED PEDAGOGISK PLATTFORM

Mallo har hittat mycket av sin inspira-
tion från Carl Orff och hans musikpeda-
gogiska tankar. Men hon betonar att all
pedagogik måste förnyas, därför lyfter
hon fram just Orffs idéer som speciellt
lämpliga.

-Det finns inget slut i hans mall, det
bara fortsätter att utvecklas och det är
helt öppet för var och en att använda
och att fritt utgå från sig själv, säger hon.

Hon betonar att det för hennes del in-
te handlar om att stänga in sig i något
"metodfack" utan om att ha en plattform
att vila på och därifrån fritt utveckla eg-
na tankar och idéer.

-Under mina besök på Orffinstitutet i
Saltzburg brukar jag berätta hur vi job-
bar i Sverige och då blir de alltid lite

*Mona Sahlin, ansva-
rig för minister för
storstadspolitiken, ro-
sar språkförskolorna
och det arbete de utför.*

Jag måste själv belä tiden vara så intressant för alla barnen att de inte ska ges en chans att hamna utanför. Det är mitt största ansvar som pedagog, säger Mallo Vesterlund, språkpedagog i Tensta och Spånga.

konfunderade och säger att vi jobbar anorlunda.

-Nej, vi jobbar som i Sverige, brukar jag svara.

Alla Orff-föreningar i världen jobbar lite på sitt eget sätt med Orff, och det var just det som var meningen, så ville Carl Orff ha det, förklarar hon.

Själv jobbar hon till exempel mycket med afrikansk musik.

BÖRJAR MED KOMMUNIKATION

På Ekorren finns det 23 barn i flexibla grupperingar.

In i musikrummet rusar en grupp och tar snabbt fram varsina instrument, och verksamheten är genast igång med improvisationsövningar under Mallos ledning.

-Det ska vara lustfyllt! Upplever inte barnen lust i min verksamhet, då är det mitt fel som pedagog och jag måste änd-

ra mig.

Felet ligger aldrig hos barnen, förklarar språkpedagogen Mallo Vesterlund.

”
felet
ligger aldrig
hos barnen
”

LÄR FRÅN SAGOR OCH MUSIK

Pedagogerna jobbar med sänger, sagor, musik, rytmik och rörelse för att locka fram lusten, och de menar att det viktigaste är att barnen börjar våga använda språket. Och för många barn är det betydligt lättare att göra det via till exempel säng-

rytmik och rörelse.

-Vi får barn som inte har ett ord svenska med sig. Då kan vi ju inte börja prata med dem utan börjar istället kommunicera med instrument och rörelse. Vi jobbar också mycket med ögonkontakt, kroppsspråk och sedan successivt med enstaka ord och enkla meningar, berättar

tar förskollärare Pia Andersson som också är biträdande chef på Ekorren. Även hon har ett starkt intresse för musik.

-Musikintresset har vuxit här i takt med tiden och tillsammans med Mallo, säger hon. Man måste våga misslyckas för att kunna lyckas, på Ekorren har vi en sådan tillåtande miljö.

Lärarna återkommer också ständigt till det inre goda klimatet på förskolan, något de håller levande genom många diskussioner om synsätt och förhållningssätt, hur de bör förhålla sig till varandra, till barnen och till jobbet.

- Grundläggande för utveckling är att det finns lust och intresse hos personalen att göra något bättre och inte bara sätta sig ned och gnälla, menar Mallo Vesterlund och konstaterar vidare att på förskolan Ekorren är det just så lustfyllt det kan bli.

-Kom ihåg, avslutar hon, att oavsett vilken inriktning skolan har är det ditt förhållningssätt som är det viktiga för att det ska bli bra för barnen.

Bagatell

AKUSTIK & HJUL

Grossistpriser på:

- Plexi-skärmar till slagverk, brass m.m.
- variabla akustikväggar
- Pianomedar 595:-/piano
- Flygelvagnar 1495:-/flygel

Bagatell musikprodukter

Hushyvägen 7, 590 54 Sturefors, Sweden
Tel: 013-527 50, 0708-30 75 74.
Fax: 013-527 52
Homepage: www.bagatell.nu
E-mail: bagatell.musik@beta.telenordia.se

GEHÖR, DIRIGERING OCH ORKESTERSPEL

FORTBILDNING FÖR MUSIKLÄRARE

28-30 oktober 2002 i Mölnlycke/Göteborg

Ur innehållet:

- Gehörsspel med Brazz Brothers
- Från öra till hjärta med Lennart Winnberg
- Orkesterspel under ledning av Anders Eljas
- Dirigering
- Improvisation

Anmälan senast 23 september till Musik i Väst.
Information: www.miv.se eller tel: 031 10 21 29

Musik i Väst, Härryda Musikskola, Blåspedagogdagarna i Göteborg, Andréasson Stråk & Blås och Notposten AB

Alltefter att barngrupperna har ökat har vi insett att vi måste utveckla verksamheten efter de nya förutsättningarna, berättar Pia Andersson, förskollärare och biträdande chef på musikspråkförskolan Ekorren i Tensta.

VÄNSTERN vill skriva in kulturskolan i skollagen

-Av Stefan Andersson-

Smockan ställer fyra frågor till partierna

Sveriges kommunala musik- och kulturskolor omfattar 376 000 barn och unga, innevarande läsår. Musik- och kulturskolan är en mycket uppskattad skolförmedling med brett brukarstöd. Publika arrangemang som skolan gör under ett år samlar 1,625 miljoner åhörare. Idag saknar 7 kommuner kommunal musik/kulturskola.

1. Barnkonventionen får en allt större genomslagskraft på kommunal nivå. Hur tolkar ditt parti barnkonventionen (artikel 31), avseende barns rätt att till fullo och fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet?

2. Sverige har en bibliotekslag. Är ditt parti förespråkare för en liknande åtgärd för att säkerställa att alla barn i landet har en praktisk tillgång till musik/kulturskola? Motivera.

3. Vad betyder musik- och kulturskolan för Sveriges barn och unga anser ni i ert parti?

4. Vad säger ditt partis kultur/skolpolitiska program om framtiden för musik- och kulturskolan och de barn och unga som deltar i den?

1. Enligt Barnkonventionen har vi politiker/vuxna en skyldighet att tillgodose barns rätt till kultur och rätt att delta i konstnärligt och kulturellt skapande. Det handlar inte bara om att barn ses som konsumenter av en kultur skapad av vuxna. Barnkultur är lika mycket att uppmuntra barns eget skapande.

2. Centerpartiet har inte krävt någon lagstiftning på området men vi har i vårt statsbudgetförslag avsatt nästan 130 miljoner kronor extra till barn- och ungdomskultur. För att säkerställa ungas tillgång till kultur vill vi göra en extra satsning på ung kultur i hela landet. Det är viktigt att ungdomarna på orten själva får bestämma hur resurserna ska fördelas.

3. Den betyder att barn och ungdomar får fler sätt att uttrycka sig på. Det brukar sägas att "barn har 100 språk men berövas 99". Estetisk verksamhet är en metod för lärande där till exempel drama kan spela en viktig roll för hela skolan. Dramapedagogiken skapar stark inlevelse och förståelse.

4. Det är viktigt att alla kommuner fortsätter att stimulera musik- och kulturskolan. Inte minst efter det fina arbetet som har gjorts runt om i landet med att lyfta fram unga musiker och artister. Förutom det värdet som musik- och kulturskolan har för enskilda individer så har den också bidragit till att Sverige idag har inkomster från bland annat musikexport. Barn ska ha lika möjligheter att utöva sin "favoritkultur", utan att detta styrs av föräldrarnas inkomster eller

Birgitta Sellén
Centerpartiet

av geografisk hemvist. Vi anser att 25 procent av resurserna av det statliga kulturanslaget bör avsättas till kultur för barn och unga. En större flexibilitet hos kulturinstitutionerna, organisationer, museer etc måste finnas. Det borde vara naturligt och ingå i deras planering att dels satsa på barnföreläsningar, utställningar, dels att bedriva en del av verksamheten ute i de miljöer där barn befinner sig. Kulturen ska finnas i vardagsmiljön.

Folkpartiet

1. Vi anser att barn har en rätt att både utöva och ta del av kultur, inte bara i skolan. Till våra konkreta förslag hör att vi vill att barn ska få böcker av skolan, att satsningar ska göras på skolbiblioteken, att eleverna i skolan ska ha utbildade musiklärare, att konstmuseer ska ha en väl fungerande barnverksamhet, att teatern har ett rikt utbud för de unga.

2. Musik- och kulturskolor bör erbjudas barn och unga i kommunerna och deras verksamhet ska stödjas och stimuleras så långt som möjligt. Det är mycket viktigt att de kommunala musik- och kulturskolornas omfattning och kvalitet upprätthålls.

3. Musik- och kulturskolorna ger barn och ungdomar möjlighet till mer individuellt kulturutövande och främjar deras förståelse av kultur. Flera frontfigurer i Sveriges exportnäring popmusikbranschen har vittnat om att den kommunala musikskolan var betydelsefull i de-

Ana Maria Narti,
Folkpartiet

ras utveckling. Musik- och kulturskolor har också en stor kulturell betydelse för hela bygden.

4. Vi tar upp vikten av att stödja musik- och kulturskolorna i vår kulturpolitiska motion.

Inger Davidsson,
Kristdemokraterna

1. Vi tolkar den 31 artikeln som att alla barn oavsett ekonomisk, religiös, social eller kulturell bakgrund har rätt att delta i kulturlivet. Inte heller geografisk hemvist ska utgöra ett hinder för kulturaktivitet. Politikens uppgift är att ta bort de hinder som finns för barnens deltagande i kulturlivet och att se till att det finns kulturaktiviteter tillgängliga för alla barn. Det är därför viktigt att en stor del av de offentliga anslagen till kultur går till barn och ungdomskulturen. För barn kan de geografiska hindren vara särskild viktiga att överbrygga. Vi skulle önska att varje skola kunde bli ett kulturcentrum både på dagtid och efter skolans slut, där barnen kan komma i kontakt med olika konstformer och kulturaktiviteter. Då kan kulturen nå ut i varje stadsdel och alla barn få reella möjligheter att möta kulturen.

2. Vi anser inte att en sådan lag behövs eftersom kommunerna är medvetna om musik- och kulturskolornas stora värde. Idag är det enbart fem kommuner som saknar en musik- och/eller kulturskola. Det anser vi är fem för mycket. Vi vill att alla kommuner ska ha någon form av musik- och kulturskola men risken med en lag är att den blir ett tak istället för ett golv för kommunerna, uppfyller kommunen bara det lagen kräver så nöjer man sig med det istället för att göra större satsningar.

3. Betydelsen av kultur- och musikskolan för barn och ungdomar är ovärderlig. Vi vill att alla barn ska få möjlighet att spela ett instrument och delta i andra kulturaktiviteter.

Musikskolans betydelse för framväxten av professionella musiker är omvittnad och många anser att det svenska musikundret har sin grund i den höga kvaliteten och den omfattning som musikskolorna haft under de senaste årtionden. Detta kan möjligen ses som en bonus, men är inte en förutsättning för verksamhetens berättigande. Musik- och kulturskolorna har ett värde i sig som inte alltid kan mätas i kronor och ören. Barn som regelbundet ägnar sig åt någon kulturell verksamhet får större förmåga att känna igen och uttrycka sina känslor. Det är avgörande för att förstå andras känslor, att känna empati, och därigenom utvecklas barnets kommuni-

kativa kompetens. Framför allt skänker kultur- och musikskolorna glädje åt tusentals barn och det är skäl nog för att satsa på verksamheten.

4. Vårt mål är att alla kommuner ska ha en välfungerande kultur- och musikskola. Kultur- och musikskolorna har för oss en självklar plats i ett framtida samhälle. Vi vill ha ett samhälle där mer fokus sätts på människors andliga, kulturella och sociala behov än på de materialistiska. I ett sådant samhälle kan kulturen få en renässans och människorna må bättre.

Ewa Larsson,
Miljöpartiet

1. Genom att motionera i riksdagen om barnets rätt enligt FN-konventionen - Kulturen som kraft och motkraft. (Återfinns på www.mp/ewalarsson.asp) På sidan 17 säger vi, "Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet." För att leva upp till det krävs bl a att biljettpreiser för barn- och ungdomar hålls på en sådan nivå att inte priset står i vägen för den unga publiken. Och i själva inledningen till motionen, sid 8, lyfter vi fram den offentliga sektorns ansvar för att garantera en god tillgång på kultur och då i synnerhet för barnet. "Varje barn, oavsett var hon bor eller vem hon är, ska ha rätt att exempelvis delta i kultur- eller musikskola." Vi yrkar att regeringen tar ansvar för att så sker.

2. Det finns sju kommuner som saknar musik/kulturskola i dag, jag menar att det borde vara enklare att direkt påverka dessa kommuner än att genomföra en lagstiftning. Miljöpartiet vill så långt som möjligt värna det kommunala självstyret, men när det gäller just barn tycker vi det är oerhört viktigt att de ej drabbas av vissa kommuners kortsiktiga ekonomiska tänkande.

Därför har vi varit med och drivit igång en bibliotekslag, vi har drivit på att "öronmärka pengar" till kommunerna för att gå till just skolan och vi går ut i vårt valmanifest och föreslår en begränsning av antalet barn per vuxen i förskolan. Barn ska ej drabbas olika! Därför har vi också en levande diskussion om att lagstifta om barns rätt till kultur.

3. Skolan är egentligen vår största kulturinstitution, det märks inte i dag. Tack vare kultur/musikskolan finns möjlighet för barn och unga att möta olika former av kultur och att själva tillämpa olika kulturyrtringar, att pröva själv. Vi vill att estetiska ämnen rent generellt ska få stärkt betydelse i alla skolor, här spelar kultur/musikskolan stor roll som möjlig-

het att utveckla speciella kulturyrtringar. 4. Sverige och Norden har en speciell syn på barn jämfört med vissa andra länder i Europa, vi ser barnet som just ett barn med rätt att få vara det, och inte som en liten konsument som ska föres med reklam. Jag tror att det stora intresset som just nu finns för Skandinavisk konst, musik och litteratur beror på att vi gett och ger möjligheter för unga att utveckla hela sitt jag, dvs även den konstnärligt kreativa sidan. Kommunala musikskolorna har haft en avgörande historisk betydelse för just det stora inhemska musikutbudet som nu sprids över världen. I miljöpartiets framtid utvecklas denna möjlighet för barn och unga alltmer, vi ser det som en ren investering för ett rikare och friskare liv.

Anne-Katrine Duncker,
Moderaterna

1. Vi moderater menar att den statliga kulturpolitiken främst skall koncentreras på barn- och ungdomskultur samt vårt kulturarv och andra områden där staten har ett otvivelställt ansvar. Ansvaret för barn- och ungdomskulturen genomsyrar också vår politik på landstings- och kommunalnivå. Det är ytterst betydelsefullt för barnens utveckling att de får ta del av olika kulturyrtringar även under skoltid. Skolan måste också ta sitt ansvar liksom naturligtvis föräldrarna.

2. Svaret på frågan blir nej. En sådan lag skulle allt för mycket inskränka det kommunala självstyret. Eftersom vi dessutom menar att vi moderater redan är garanten för en bra barn- och ungdomspolitik behövs ingen lagstiftning.

3. Den betyder mycket - inte minst för de enskilda barnen.

4. Musiken är och har alltid varit en viktig del i förskolans och skolans verksamhet. Den spelar en stor roll inte bara som ett ämne, som skänker avkoppling och ger ombyte, utan kan rätt använd, vara ett mycket verksamt pedagogiskt verktyg. Viktigt är att alla barn får en chans att efter sin förmåga aktivt delta i musikverksamhet. I ett system med fria skolor finns också en helt annan möjlighet att skapa skolor med en egen kulturprofil, t.ex. med musik som viktigaste inslag. Alla möjligheter måste tas tillvara för ett

**VÄLKOMMEN TILL
SKANDINAVIENS MEST
VÄLSORTERADE TRUMBUTIK!**

**SNABB SERVICE, POSTORDER
& STÄNDIGT LÅGA PRISER**

www.drumcenter.se

MÅLAREGATAN 12
784 33 BORLÄNGE
Tel 0243 - 22 85 85

bra samarbete mellan kommunala musikskolor, privata musiklärare och aktiva musiker i traktens olika musikinstitutioner. En viktig gren inom sådan verksamhet är den som bedrivs t.ex. av kyrkor och religiösa samfund. Ungdomens egen musikkultur har stor betydelse för framtiden. Som regel önskar man inte offentliga pekpinor, och vill inte vara beroende av ekonomiskt stöd i gängse former. Det viktigaste för landets många rock- och popband, och de ibland något äldre utövarna av jazz, är att ha tillgång till repetitionslokaler. Här kan kommuner, föreningar göra en stor och viktig kulturell och social insats.

1 och 2. Vi tolkar barnkonventionen exempelvis så att alla barn ska ha tillgång till en kulturskola (inkluderande musikskola), att denna kulturskola bör samarbeta med den vanliga skolan, att avgifterna ska vara låga eller helst obefintliga så att alla barn har råd att delta. På lite sikt tror vi att det vore bra att skriva in kulturskolan i skollagen eller på annat

Peter Pedersen,
Vänsterpartiet

sätt göra den till en lagstadgad rättighet. Vi är givetvis medvetna om att gratis kulturskoleundervisning genast i hela landet skulle medföra kostnader för vissa kommuner som de skulle ha mycket svårt att klara av, men detta är definitivt ett mål som vi måste försöka uppnå.

3. Musik- och kulturskolan betyder väldigt mycket, det är därför vi vill satsa på den. Det är bara när vi går i skolan som vi alla kan nås av samhällets insatser - och där har vi som politiker chansen att bjuda alla samma villkor, ja också att motverka obalansen och klyftorna i samhället genom att satsa mer på dem som har mindre.

4. Beträffande framtiden för kultur- och musikskolan, se punkt 1 o 2 ovan. Vi vill också hänvisa till bifogade lilla konkreta program för vänsterpartiets barnkulturpolitik som också återfinns på vår hemsida.

Agneta Ringman,
Socialdemokraterna

1. Allas rätt till delaktighet i kulturen är en av hörnstenarna i socialdemokraternas kulturpolitik och är ett av de kulturpolitiska mål vi har lagt fast. Vi betonar inte minst barns och ungas rätt till delaktighet.

De ska själva ha möjlighet att ägna sig åt kulturaktiviteter som att spela ett instrument, måla eller spela teater. De ska också ha möjlighet att ta del av kulturutbudet oavsett var de bor. Barnkulturen är en av de satsningar som lyfts fram i vårt valmanifest. Vi anser med andra ord att socialdemokraternas uppfattning om barnens rätt till kultur ligger helt i linje med det som uttrycks i Barnkonventionen.

2. Svaret är nej. Bibliotekslagen fyller en viktig funktion med bl a sin markering av gratis lån och tillgång till bibliotek. Det finns som bekant politiska partier som inte minst på kulturområdet förordar en ökad grad av avgiftsfinansiering och privatisering. Vi tror dock att det är möjligt att det krav vi lade fast på den senaste kongressen (se svaret på nästa fråga) kan förverkligas utan lagstiftning. Det kan ske inom ramen för det obligatoriska skolväsendet, i samarbete med folkbildningen och på andra sätt.

3. I de politiska riktlinjer som antogs vid socialdemokraternas kongress i november förra året sägs: Mer kultur i skolan. Socialdemokraterna vill att förskolor och skolor i en helt annan omfattning än idag öppnas för kultur. Samtidigt bör det finnas särskilda musik- och kulturskolor i varje kommun tillgängliga för alla barn. Detta enligt i de av partikongressen antagna politiska riktlinjerna.

4. Se föregående fråga.

KULTURVAL 2002 -ett lovvärt initiativ

- Foto och text: Dag Kraft -

Med ambitionen att riksdagspartierna under två dagar skulle få fokusera på nationella kulturfrågor bjöd Amatörkulturens samrådsgrupp (ax) och Musikarrangörer i samverkan (MAIS) in ett antal kvinnliga riksdagspolitiker. Seminarierna avslöstes med paneldebatter. Det blev två informativa dagar som här speglas genom korta citat från delagarna.

"Musik/Kulturskola skall finnas i alla kommuner, att 7 saknar är 7 för många" (kd)

"Vi vill införa en kulturfond på 100 miljoner kr och tar pengarna från AMS" (m)

"Ta bort elevavgifter för alla elever inom musik- o kulturskolan i Sverige" (v)

"Onödigt att införa en musik/kulturskolelag för att sju kommuner saknar verksamhet. Vi får hjälpas åt att ta dessa kommuners politiker i örat istället." (mp)

"Jag hoppas inte människor flyttar till de 7 kommuner som saknar musik/kulturskola. De visar tydligt att De inte tycker kultur för barn- och ungdomar är viktigt." (s)

"Maxtaxa på musik/kulturskoleområdet säger vi nej till. Kan få till följd att kommuner

som idag saknar avgifter eller har låga kommer att höja." (s)

"Låt musik/kulturskolan involveras mer i skolan så att hela skolarbetet genomsyras av kulturen." (kd)

"Lägg ner de delar av Rikskonsert, Riksteatern och Riksställningar som producerar. Låt dem i fortsättningen bara distribuera." (m)

"Terminavgifternas stora skillnader tycker vi illa om och vill föra debatten vidare om detta." (mp)

"En kulturell allemansrätt bör finnas och att särskilda kulturanslag bör riktas mot barn och ungdomar. Därför vill vi avsätta 25% av kulturpengarna till barn och ungdomar." (c)

Fr. v: Annika Nilsson (s), Ewa Larsson (mp), Charlotta Bjälkebring (v) och Ulrika Knutson moderator.

"Vi vill verka för att inrätta en kulturombudsman." (v)

"Vi föreslår att KUL-bidrag införs, dvs. att 1 miljon kronor, örönmärkta för ungdomar, delas ut till varje kommun, oavsett storlek" (c)

Fr. v: Birgitta Sellén (c), Inger Davidsson (kd), Ana Maria Narti (fp) och Anne-Katrine Dunker (m)

Kim Alge jobbar som assistent vid Norrtälje Musikskola och är en av deltagarna i det nätverk som bildats av assistenter i landets musik- och kulturskolor.

Assistenterna bildar nätverk

-Av Stefan Andersson-
Sedan ett antal är tillbaka har SMoK arrangerat gemensamma utbildningsdagar för assistenter på landets musik- och kulturskolor. Några assistenter runt om i landet har dessutom haft egna "länsträffar". Vid senaste riksträffen i Göteborg föddes idén från deltagarna om att själva bilda ett gemensamt nätverk.

- Assistent eller kanslist på musik-/kulturskolan är ett arbete där man oftast arbetar ensam, säger en av initiativtagarna, assistent Kim Alge vid Norrtälje musikskola. Många uppgifter som skall lösas måste man själv skapa en rutin för. Ofta måste vi fatta egna snabba beslut utan någon annan att "bolla" med. Därför ser vi det som mycket positivt med ett nät-

verk där vi kan utbyta tankar och idéer med varandra.

För att lättare kunna diskutera vid träffarna är de angelägna att inte grupperna blir för stora.

- I vår grupp är vi 11 deltagare, berättar Kim. Vi hinner lära känna varandra om vi inte är så många och det blir lättare att bara lyfta luren och ringa någon när man stött på något man behöver diskutera. Och med mindre grupper hinner vi ju också diskutera våra punkter mer ingående på mötena.

VÄRDEFULLT MED OLIKHETER

Grupperna är formade utifrån geografisk spridning och med en blandning av stora och mindre skolor. Olikheter ses som positivt, som en tillgång för samtal, diskussioner och lärande.

En konkret fråga som gruppen nu ser en möjlighet att påverka är de databaserade elevhanteringsprogrammen.

- Nu kan vi lättare hjälpa varandra och väga för och nackdelar mot varandra i

de olika programmen, säger Kim.

NÄTVERKETS STYRKOR

Kim ser många möjligheter för nätverket i framtiden.

- Det ska bli ett forum som kan påverka till förändringar i frågor där vi kan se gemensamma lösningar, säger hon. Men lika viktigt är stöd och erfarenhetsutbytet oss emellan, och allt positivt det kan leda till.

Hon tror också att assistenterna genom nätverket, kommer att växa i sin yrkesroll.

- Ja, vi kommer att arbeta för att utveckla och effektivisera våra arbetsrutiner, bli starkare och tryggare i en framtid med nätverket. Må bättre helt enkelt och följaktligen prestera ett allt bättre arbete. Alltså något positivt för oss som individer men också positivt för att utveckla och förbättra arbetet på musik- och kulturskolorna, avslutar Kim Alge vid Norrtälje musikskola.

Och så här tycker några av cheferna om nätverket

Michael Brolund, Sigtuna Kulturskola

- Jag tror att vi rektorer och lärare i nätverket HJUVUS (Håbo, Järfälla, Upplands-Bro, Vallentuna, Upplands-Väsby och Sigtuna) kan vittna om fördelarna med ett "lagom stort" nätverk. Vi har samarbetat i fyra år. Fördelarna är ekonomiska, pedagogiska, humanistiska och även effektiviteten ökar, man behöver inte uppfinna hjulet fler gånger. Trygghet, att ha kompisar att ringa i svåra frågor men även att kunna delge varandra positiva och roliga koncept i vår verksamhet.

Självklart är det en stor fördel om våra assistenter/administratörer ingår i någon form av nätverk.

Yvonne Gärd, Sandviken Kulturskola.

-Nätverk är betydelsefullt i alla sammanhang. Framförallt för deltagarna själva som får viktiga positiva kontakter.

Man har "roligare" på jobbet, det finns alltid någon att vända sig till och bolla tankar med och man utvecklas i sitt yrke.

Nätverken kommer självklart att betyda mycket för våra kulturskolors framtida utveckling.

Försvarmusikcentrum (FöMusC) är en del av Försvarmakten som har det samlade ansvaret för all musikverksamhet i försvaret. FöMusC svarar för parad-, ceremoni- och tjänstemusik för försvaret och statsledningen. Utbildar värnpliktiga för krigsorganisationen. Utvecklar och bevarar militärmusikalisk tradition samt arrangerar offentliga konserter.

Gör värnplikten som musiksoldat

Arméns Musikkår, Arméns Trumkår och Livgardets Dragontrumpetarkår

Försvarmusikcentrum söker värnpliktiga för tjänstgöring som musiksoldater vid värnpliktsmusikkåren.

Under de tio månader som du är inkallad får du spela i en bra orkester.

Du får naturligtvis stor orkestervana och god scenvana.

Varje kår gör ungefär 120 framträdanden per år.

Är du intresserad?

Hämta mer information på www.fomusc.mil.se

FÖRSVARMAKTEN
FÖRSVARMUSIKCENTRUM

645 83 Strålnäs. Tfn 0152-28000 Fax 0152-28713

Bagatell KLAVERNOSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

Bagatell musikprodukter

Husbyvägen 7, 590 54 Sturefors, Sweden

Tel: 013-527 50, 0708-30 75 74.

Fax: 013-527 52

Homepage: www.bagatell.nu

E-mail: bagatell.musik@beta.telenordia.se

Share Music Sweden i Hjo - EN SUCCÉ

- Av Stefan Franzén -
I månadskiftet juli-augusti genomfördes Share Music Sweden i Hjo vilket också var första gången konceptet lanserades utanför Storbritannien. Evenemanget är speciellt avsett för personer med fysiskt funktionshinder och består av musikaktiviteter med inslag av andra konstarter som dans och bildkonst.

Share Music startades 1985 av den nordirländske läkaren Mikael Swallow. Idén var att ge unga människor med fysiska funktionshinder tillgång till olika typer av musikaktiviteter, med inslag av andra konstarter som bild, teater och dans.

Aktiviteterna leds av professionella musiker, tonsättare, dansare och regissörer. Share Music har utvecklats till en etablerad kursverksamhet i Storbritannien och på Irland. Sedan starten har över 2000 personer deltagit i drygt 50 kurser.

Kurser utomlands har inte genomförts tidigare. Kursen i Hjo i månadskiftet juli-augusti var därmed den första i Europa och världen.

RUTINERADE LEDARE

- Allt gick fantastiskt bra. Det var en mycket speciell vecka där ett toppengäng deltog, berättar Sophia Alexandersson på Musik i Väst, hon fungerar också som koordinator för Share Music Sweden.

Musik i Väst anser att det finns ett behov av Share Music även i Sverige, därför har man introducerat kurserna i

Västra Götaland. Totalt deltog 48 personer i kursen i Hjo. Ledarteamet bestod av rutinerade medarbetare från Storbritannien, Stephen Langridge, teater- och operaregissör, Nigel Osborne, tonsättare, Mike Fry, musiker och inspelningsstekniker samt Natalie Ayton. Teamet kompletterades med Ivan Osoinack och Per-Uno Pettersson.

- Alla som kommer är på samma nivå oavsett bakgrund. Kursen blir som en mötesplats där många får sig en aha-upplevelse.

GER UPPELVELSER

Programmet för kursen var upplagt så att man arbetade gemensamt på förmiddagarna med musik och annat kreativt skapande. Eftermiddagarna valde deltagarna själva mellan att arbeta med dans, bild eller musikteknologi.

- Många badade dessutom eftersom det var så varmt, flikar Sophia in.

Varje kväll hölls sedan informella konserter som under veckans gång utvecklades alltmer. Flera av dem som kom kunde inte ens spela instrument när de kom men med hjälp av tekniska hjälpmedel lärde de sig snabbt och avslutningskonserterna blev en succé.

- Ja, alla var på scenen och publiken var märkbart tagen. Många lade också märke till den enorma värme som gruppen utstrålade. Deltagare och medhjälpare, sa rent ut att det här var det bästa det varit med om.

Det låter som det blir en fortsättning nästa år?

- Ja, det har vi tänkt om det blir inom Musik i Väst återstår att se. Intresse finns från övriga landet så det är inte omöjligt att vi är i någon annans landsända nästa år.

Share Music Sweden genomfördes med stöd från bland andra Statens Kulturråd, Västra Götalandsregionen och Habiliteringen Öster.

A VISTA-TEKNIK
Boken som avslöjar
hemligheten med notläsning!
www.khmp.nu
Läs mer på hemsidan!

LITE BÄTTRE

Bison
PRODUKTER AB ÅRJÄNG

Tel 0573-510 10 Fax 510 15 Mail: till@bison.se

Bagatell

Teleskopet

Den nya generationens notställ

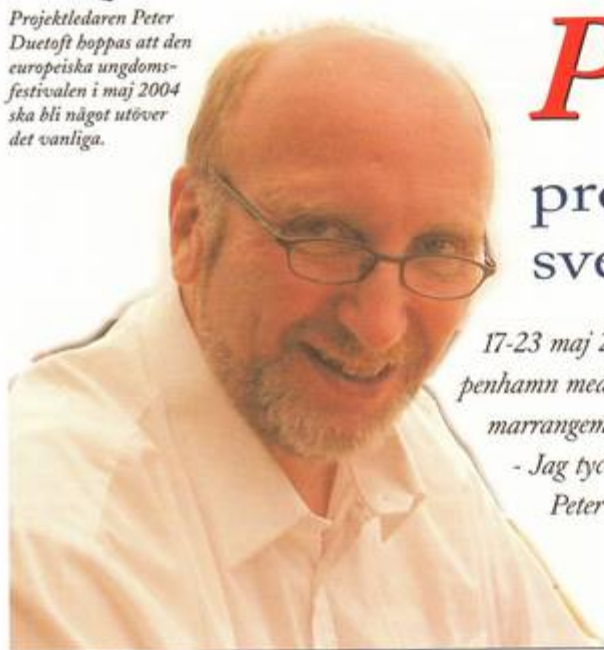
Inga skruvar - bara att dra upp och ner. Helt fantastiskt! Vacker design som passar in i kyrkorummet. Tre års garanti på teleskopstativet. Notstället är tillverkat i svartlackerat stål och lättmetall.

Pris: 395,-

Bagatell musikprodukter
Husbyvägen 7, 590 54 Sturefors, Sweden
Tel: 013-527 50, 0708-30 75 74.
Fax: 013-527 52
Homepage: www.bagatell.nu
E-mail: bagatell.musik@beta.telenordia.se

Projektledaren Peter Duetoft hoppas att den europeiska ungdomsfestivalen i maj 2004 ska bli något utöver det vanliga.

Peter Duetoft

projektledare för svensk-dansk jättesatsning

– Av Stefan Franzén –

17-23 maj 2004 är det dags för den europeiska ungdomsfestivalen i Malmö och Köpenhamn med tältstad på Limhamnsfältet utanför Malmö. Arrangemanget är ett samarrangemang mellan SMoK och Danmarks motsvarighet DAMUSA.

– Jag tycker det skall bli mycket inspirerande att få jobba med projektet, säger Peter Duetoft, projektledare.

Peter Duetoft säger kanske oss svenskar inte så mycket men i Danmark är han ett välkänt namn. Han har arbetat politisk sedan 1974 för Centrumdemokrater-

na. Han har också varit ordförande i Folketingets finansutskott i åtta år och så har han varit EU-parlamentariker i Strasbourg i två år. Vid årets danska val

SCHWEIZ –centrum för Ungdomsmusikfestivalen 2002

– Foto och text: Dag Krafft –

I den lilla alpbyn Altdorf vid Umersee, och med 3000-meters alptoppar runt om, är ungdomarna från Halmstad inkvarterade i familjer, två och två. Här är vackert som ett vykort säger Christina Ekdahl, konsertmästare i "Youth Chamber Orchestra Halmstad", som gruppen heter i alla programblad här i Schweiz.

Gruppen är en av ett 10-tal svenska grupper som deltar i den 7:e Europeiska Ungdomsmusikfestivalen 2002, som Europeiska Musikskoleunionen arrangerar tillsammans med värdlandet. Ca 7000 ungdomar från hela Europa är på plats och 800-900 konserter genomfördes under några majdagar runt om i hela Schweiz.

Vi har haft siktet inställt på Schweiz-festivalen under det senaste årets repetitionsarbete säger orkesterledaren och stråkläraren Per Elwing. Orkestern har under årens lopp gjort många orkesterresor runt om i världen, den senaste till Prag. För några av ungdomarna är detta finalen på många års sammusicerande, nu stundar studenten och studier på andra orter än Halmstad.

Sex nöjda stråkmusiker i "Youth Chamber orchestra Halmstad" fr. v. Johanna Persson, Emmi Christensson, Stina Abrahamsson, Linnea Olsson, Sofia Ollson och Christina Ekdahl poserar framför konsertlokalen i Lüzern, med orkesterledaren Per Elwing i mitten, efter en väl genomförd konsert i byggnadens vackra "Konzertsaal"

SVÄRT HITTA FESTIVALSTÄMNING

Festivalen är för första gången spridd över ett helt land, vilket ungdomarna känner av. Den rätta festivalkänslan infann sig bara vid invigningen i Neuchâtel's ishall, där alla festivalungdomarna samlades. En hopplodad jättesymfoni-orkester med kör (900 ungdomar) framförde den Schweiziske kompositören Mario Berettas "A song to Earth". Fel tillfälle att framföra detta 40-minutersverk tyckte Halmstadsungdomarna, hallens dåliga akustik och styckets moderna klangbild och längd gjorde att få orkade hålla koncentrationen uppe. Ett program mer fokuserat på ungdomar hade passat detta tillfälle bättre.

Vid invigningen fick också de svenska och danska representanterna för den 8:e Europeiska Ungdomsmusikfestivalen 2004 ta emot stafettfanan av Hans Brupbacher, president i den Schweiziska musikskoleorganisationen och tillika festivalens president.

PROBLEM I LOGISTIKEN

Vi bor i familjer som har ungdomar som spelar i en schweizisk blåsorkester, berättar flickorna. De är otroligt hjälpsamma och trevliga på ett naturligt och otvunget sätt. Vi klarar oss bra med engelska och maten är OK tycker ungdomarna, medan ledarna är kritiska till den centrala festivalorganisationen. Lokalt fungerar det bra men på den centrala ni-

Poul Rosenbaum från SMoKs systerorganisation i Danmark, DAMUSA, mottar stafettfanan under överinscende av festivalens president Hans Brupbacher.

vån finns betydligt mer att önska.

Inställda och flyttade konserter, trassel med felaktiga programblad, och strul med matbiljetter, tröjor o.d. gör att deltagarnas goda humör sätts på hårda prov. Se och lär så Ni vet hur Ni inte ska göra i Sverige – Danmark 2004, säger en ledare.

SVERIGE OCH DANMARK I STARTGROPARNA

Den svenska festivalen kommer att hållas i Malmö – Köpenhamnsområdet 17-23 maj 2004 och styrgruppen för denna festival har en idé om en tältstad i Limhamnsområdet i Malmö, där alla inresta ungdomar kan bo. Denna idé uppskattades av Halmstadsungdomarna. Då får vi verkligen chans att lära känna varandra, då kanske den rätta festivalkänslan kommer att infinna sig hoppades flickorna. När det sen stod klart för dem att ingen av de sex tjejerna skulle vara kvar i orkestern om två år, sjönk modet. Kanske några dispenser från Per Elwing kan lösa detta...

lyckades Centrumdemokraterna sänka ta plats i Folketinget men man klarade inte spärren utan får ta nya tag i nästa val.

- Det var flera faktorer som gjorde att vi inte lyckades ta oss in. Men vi ger oss inte utan satsar vidare, säger Peter.

OPTIMISTISK PROJEKTLEDARE

- Ungdomsfestivalen i maj 2004 kommer att bli en upplevelse för deltagarna från ett 30-tal länder. Meningen är att man genom musiken skall lära känna varandra och utbyta erfarenheter. Jag är mycket optimistisk.

Limhamnsfältet utanför Malmö är platsen för festivalen. Från fältet ses Öresundsbron som en symbol för gemenskap mellan länder anser Peter.

- Festivalen har 10 gånger fler musiker än Roskilde. Genom en sådan här mötesplats kan vi bidra till att vaccinera unga européer mot extremistiska problem.

Totalt beräknas 20 miljoner kronor

behövas till projektet. Pengar som man hoppas få in via både de svenska och danska regeringarna, kommuner, fonder och sponsorer.

- Det blir ingen lätt uppgift men vi hjälps åt att dra in pengar. Det blir inte så mycket om man slår ut det årsvis eftersom vi är två om det, menar Peter och syftar på att man från svensk sida också bidrar med pengar.

- Jag har redan pratat med Danmarks kulturminister om projektet, avslöjar han sedan.

Peter Duetoft har ett stort kulturintresse, bland annat skriver han böcker.

- Ja, jag skriver på kvällar och helger. Det är en hobby.

Från såväl SMOks som Damusas sida är man glad över att ha lyckas knyta Peter till sig.

- Vi är jätteglada. Peter är en go man som tycker om att jobba med gränsöver-

skridande projekt då det ligger helt i hans politiska linje. Dessutom har han många naturliga infallsvinklar, sedan sin tid som ordförande i finansutskottet, säger Jens Bloch, generalsekreterare i Damusa.

FAKTA

Namn: Peter Duetoft

Född: 1950

Bor: På Nordjylland tillsammans med Ida. "Hon er en go pige"

Politisk karriär: Med i Centrumdemokraterna sedan 1974. Varit med i Folketinget i 14 år, varav 8 år som ordförande i finansutskottet. Har dessutom varit EU-parlamentariker i Strasbourg i två år.

Intressen: Böcker och film.

Ser fram mot: Ungdomsfestivalen naturligtvis men också nästa val till Folketinget.

Aktuell: Projektledare för den europeiska ungdomsfestivalen 2004.

Folkmusikgruppen Motti från Karlstad underhåller i Alte Kirche i Boswil.

Text och foto: Dag Krafft

När jag klev av tåget i Boswil trodde jag att något var på tok. Byn var liten, allt var stängt och inte en människa syntes till. Programbladet förtäljde dock att här skulle konserter hållas hela söndagseftermiddagen, och två svenska grupper skulle medverka. "Alte Kirche" var den angivna konsertplatsen, och hoppet ökade när jag såg två kyrktorn.

Jodå, konserter blev det, publik kom och en härlig eftermiddag fick vi alla. Schweiziska, albanska, ungerska, estniska och svenska grupper avlöste varandra under 4,5 timme, och träsmaken vägrade infinna sig.

Motti, folkmusikgrupp från Karlstad, var först ut av de svenska grupperna. Med ett omväxlande, humoristiskt och sceniskt väl förberett program skapade de en god stämning i lokalen. Ledarna Karin Danielsson och Kari Jonsson lyste som "sola i Karlstä" när ungdomarna iscensatte ett bröllop med all svensk musik som där tillhör. God koreografi och vackra folkdräkter gick hem hos publi-

ken, som nu hade fyllt kyrkan.

MER ORKESTERRESA ÄN FESTIVAL. Vi trivs otroligt bra här i Schweiz sa ungdomarna och ledarna med en mun. Våra värdfamiljer är fantastiska, här knyts kontakter som kommer att odlas vidare. Festivalen ser man inte mycket av, detta är mer en orkesterresa där man har kontakt med en mottagande orkesters ungdomar och föräldrar.

SKELLEFTEÅ UNGDOMSKÖR
ÖVERTYGÅDE

Som sjunde och sista inslag framträdde Skellefteå ungdomskör, med ungdomar främst från gymnasiet estetiska pro-

Två glada ledare för folkmusikgruppen Motti, Karin Danielsson och Kari Jonsson

gram. De framförde stycken från olika genrer, såsom gospel, barock, pop, svensk folkmusik, jazz, ja variationen i programmet var stort. Tack vare ett stort antal grabbar i kören blev balansen perfekt, och programmets sammansättning och variation gjorde att vi i publiken trots många timmar på trästolar ville ha mer och mer.

Efter flera extranummer dukades kyrkan snabbt om till matsal, där alla medverkande ungdomar bjöds på mat.

Många farväl togs mellan värdfamiljer och besökande ungdomar, och kamerorna gick varma. Hoppas vi får se dessa fantastiska ungdomar från hela Europa åter i Malmö - Köpenhamn tänkte jag när jag traskade tillbaka genom ett öde Boswil till en lika tom järnvägsstation.

Drillkläder
Hattar
Notväskor
Uniformer
Stövlar
Skjortor
Slipsar
Handskar mm

Aktivita
UNIFORMSPECIALISTEN

S. Esplanaden 11, 352 35 Växjö
Tel/fax 0470-39 170
www.black.se/aktivita

JONAS
NÄSLUND AB

specialist på tråblås
www.jonnab.se

Blåsinstrument för proffs och amatör

Hyr eller köp. Stor sortering nytt och begagnat

Kvalificerade verkstäder

Öppet vard: 10 - 13, 14 - 18 Lörd: 11 - 14

Wallingatan 35, 111 24 Stockholm • Tel träblås: 08-411 29 29 • Tel bleckblås: 08-411 62 62

BRASS
SPECIALISTEN
www.brass-spec.se

Hallå där..

BENNY MARCEL

- ny på Statens Kulturråd

- Anders Nordin -

Statens Kulturråd fick i augusti en ny chef för avdelningen teater, dans och musik. Benny Marcel, tidigare VD för Stiftelsen Musik för Örebro län och Svenska Kammarorkestern, och dessutom chef för Örebro Kulturskola. Han har också tidigare jobbat nationellt och internationellt för Rädda Barnen.

Rädda Barnen, Musik i Örebro län, Örebro Kulturskola, och nu Statens Kulturråd. Vad är det som gör Benny Marcel så eftertraktad som chef, och vilka är Dina starkaste sidor som chef?
- Kanske för att jag har en bred yrkeserfarenhet från kommunal- och landstingsnivå och för arbete med stiftelser och frivilligorganisationer.

- Dessutom har jag lång erfarenhet av internationellt arbete. När det gäller min yrkeserfarenhet har jag aldrig sett någon skillnad mellan det humanistiska och konstnärliga livet. "Två sidor av samma mynt", kort uttryckt.

- Jag har haft flera chefspositioner och min inställning är, att chefer inte ska sitta för länge på samma post. Om man vill bidra till förändrings- och utvecklingsarbete måste man också själv våga förändra sig.

- Jag tycker för övrigt om att strukturera visioner i konkret handling, och det i nära samarbete med mina medarbetare.

Vad blir Dina uppgifter som chef för teater, dans och musik på kulturrådet?

- Att i samarbete med alla mina kollegor på kulturrådet uppfattas som en konstruktiv partner i det kulturpolitiska utvecklingsarbetet, i syfte att främja kulturens och dess utövare när det gäller teater, dans och musik - även kallat scenkonstområdet.

- Jag vill medverka till att kulturrådet än mera ska uppfattas som en samlad myndighet med öppet förhållningssätt och med hög professionalitet och kvalitet i sitt arbete.

Nu blir Du själv en nyckelperson

kring hanterande av bidragsfrågor till t. ex. länsmusiken i Örebro. Hur tänker Du kring det, behöver länsmusiken mer pengar tycker Du?

jag tycker om att strukturera visioner i konkret handling

- Bidragsgivning är en central uppgift för kulturrådet, men lika viktigt är att föra ut kunskapen om behovet av kultur.
- Dessutom undrar jag om det finns en institution i dag som arbetar med kulturfrågor som inte behöver mer pengar...

Musik- och kulturskolan är ju en kommunal angelägenhet, men finns det tycker Du, någonting Du vill, kan och bör göra för musik- och kulturskolorna i Ditt nya jobb?

- Musik- och kulturskolorna är en viktig lokal infrastruktur som ger goda förutsättningar för utvecklandet av barns kreativa och fantasifula sidor. Det är också så att det är på barn och ungdomars uppdrag som kulturskolorna arbetar. Detta synsätt sammanfaller väl med de kulturpolitiska målen som riksdagen fastställt. Likaså knyter det på ett utmärkt sätt till barnkonventionens värdegrund. Alla barn och ungdomar, oberoende levnadsförhållanden och livsvillkor ska ges en verklig möjlighet till kulturell delaktighet, upplevelser och eget skapande. Det är först då som vi exempelvis

kan förverkliga de kulturpolitiska målen och delar av FN:s barnkonvention.

- Spännande utmaningar finns också vad det gäller kultur i skolan i dag. Kultur för barn och ungdomar är en viktig framtidsfråga. Detta vet vi i dag. Det är egentligen en fråga om vad vi tror att morgondagens vuxna behöver för att utveckla dagens samhälle vidare. För egen del tror jag att kultur, fantasi och kreativitet kommer att vara viktiga nycklar i detta utvecklingsarbete.

- Kulturvaneundersökningen visar dessutom att människor vill ha kultur. Undersökningen visar dock att det egna skapandet har minskat. Mot bakgrund av detta är kulturskolorna av stor betydelse när det exempelvis gäller att tidigt skapa kulturvanor.

**nordiska
ROCK
musiklinjen**
för dig som har
gymnasiekompetens
Munkfors Komvux
684 21 Munkfors
SYO-kans, tel: 0563-54 11 50
E-post: tommy.lisell@munkfors.se
Hemsida: www.kub.munkfors.se

Lär Dig mer om
Cubase 5
Utbildning via CD-ROM
• Komma-igång-kurs
• Utbildning på svenska eller engelska
• Pris 450 SEK inkl. porto
Kontakta oss för information och anmälan
Q-training
Hemsida: www.q-training.com
E-mail: info@q-training.com
Tel: 042 - 36 70 80

Toppen med nycirkus

– 200 deltagare från fem länder i sommarskola i Stockholm

Text och foto: Johan Svendsen

Norsk Kulturskoleråds nycirkusprojekt, *Cirque Nouveau*, har blivit en internationell succé, och under dagarna 5-11 augusti hölls det sommarskola för mer än 200 deltagare från fem länder. Från Sverige deltog 40 instruktörer och elever och efter kursdagarna var alla deltagarna eniga om en sak: En hel vecka med nycirkus har varit en fantastisk upplevelse.

I Cirkus Cirkörs imponerande lokaler i Alby söder om Stockholm var det liv och rörelse från tidig morgon till sen kväll. I varje rum och i alla hörn och vrår, mötte vi ungdomar som övade på trampolin eller med jonglering. Andra musicerade med hjälp av tunnor och järnrör, och luften dallrade av spännande rytmer, glada tillrop och odefinierbara dofter av exotisk mat.

SPÄNNANDE

Toppinstruktörer undervisade förväntansfulla sommarskole-deltagare i olika discipliner. Här fick barnen och ungdomarna lära sig att skapa logon till cirkusprojektet. De fick pröva på afrikansk dans och salza, och de fick inblick i sminkörens färgrika värld. Andra övade sig i trapetsen, som jonglörer eller på trampolin, medan förväntansfulla musiker in spe försökte att tonsätta det hela.

PIONJÄRPROJEKT

Cirque Nouveau är ett pionjärprojekt inom området nycirkus, med stöd från EU:s kulturmedel med -inte mindre än- 6,5 miljoner norska kronor.

Projektledare Wilhelm Dahl i Norsk Kulturskoleråd säger att årets sommarskola, en gång för alla, har bevisat att nycirkus bör kunna bli ett tungt område att satsa på för kulturskolan i framtiden, och att den nya och spännande blandningen av olika uttryck, verkligen sätter färg på vardagen.

SNACKA OM ENERGI

Och han kan inte nog berömma deltagarnas och instruktörernas insatser:

-Man skulle kunna tro att ungar ner i åttaårsåldern skulle segna ner av trötthet efter en lång dag med fysisk träning och kreativ lek, men inte här inte.

Direkt efter middagen blev det genast ett stort tryck på instruktörerna för att få dem att lära ut ännu fler övningar och

Musik- och dans från avslutningsfesten av cirkusskolan i Alby. Nästa gång möts de i Holland sommaren 2003.

trick.

-Snacka om energi, säger Wilhelm Dahl, som betecknar årets sommarskola som en försmak på ett spännande projekt som verkligen kan komma att bli en motor och ett lyft för utvecklingen av ett kulturskoleutbud där olika uttrycksformer smälter samman till en enda spännande helhet.

TV VAR DÅR

Den veckolånga sommarskolan mynnade ut i en färgsprakande happening på Sergels Torg med TV på plats. Imponerade stort gjorde avslutningsshowen med elever från fem länder. De presenterade en show med lek och allvar, estetik och spektakel. En fin avslutning på en lyckad satsning som lovar gott för framtiden.

Projektet avslutas under Europeiska Ungdomsmusikfestivalen i Malmö/Köpenhamn sommaren 2004. Förhoppningsvis i form av en spännande performance på Öresundsbron.

Stina Richloov, 10 år från Stockholms Kulturskola, slappar i en "tissue", ett tygstycke som bänger ned från cirkustaket och som används till akrobatiska övningar i nycirkusmanegen.

Från avslutningsshowen på Sergels Torg

Tycker Du att skol- och kulturfrågor har fått tillräckligt utrymme i valdebatten? Är det något Du saknar i valdebatten beträffande skol- och kulturfrågor?

Christer Laru, rektor, Musikskolan i Piteå:

– Jag tycker att det inte varit särskilt mycket debatt runt kulturfrågorna. Socialdemokraterna har dock i sitt valmanifest deklarerat att man vill satsa en kvarts miljard kronor på kulturen och att museibesök ska vara gratis, vilket kan ses som en bit åt rätt håll. Sossarna och Folkpartiet har med skolfrågorna i sitt program, men med rätt stor skillnad i innehåll.

Barbro Stigsdotter Möller, chefskolechef, Kulturskolan Lund:

– Skolfrågor blir nästan alltid aktuella i samband med valen och så även denna gång. Kulturfrågor är, som vanligt, inte högprioriterade i valsammanhang. Kopplingen skola-kultur finns inte med alls. – Det jag saknar mest är en spännande kulturdebatt om kulturens roll för regional utveckling, den fanns för några år sedan. Sedan är det kopplingen skola-kultur där det finns mycket att hämta för politikerna: integrationsfrågor, inlärningsfrågor, kulturarvsfrågor, bildningsfrågor, sociala frågor m. m.

Christer Joald, chef Musikskolecentrum, Örnsköldsvik:

– Skolan är, med all rätt, en av huvudfrågorna i valrörelsen, så nog får den utrymme så det räcker. Synd bara att den "vulgärdebatteras" av vissa som inte har någon insyn i skolans vardag. – Kulturen har ingen plats alls i valdebatten. Det borde den ha, med tanke på hur nyttig kulturen är för såväl folkhälsa som samhällsekonomi.

Stefan Sköld tar till helikoptrar

Musikteatern i Malmö har bytt namn och heter numera Malmö Opera och Musikteater. I samband med namnbytet slår institutionen än en gång på stora trumman. I sin ambition att fånga in ytterligare publik till föreställningarna har operachefen tidigare bland annat låtit trumpeterna från "Aida" förgylla Malmö FF:s fotbollspremiär. Och den 29 november, i samband med premiären av "Miss Saigon", har han beordrat ett antal attackhelikoptrar att dundra ut över Malmö.

– Det känns angeläget att fler får upptäcka dynamiken i en operaföreställning, säger Stefan Sköld till Dagen Nyheter.

Sparbanksstiftelsen Skåne sponsrar Ung opera

Genom sponsorpengar på sammanlagt 13,5 miljoner kan Malmö Opera och Musikteater starta en musikdramatisk kontinuerlig verksamhet för barn och ungdom, Ung opera. Konstnärlig ledare blir librettisten och regissören Maria Sundqvist.

Tysklands kulturminister dömer ut Beethoven och Bach

Man kan inte använda klassisk musik för att få ungdomar intresserade av musikkultur, menar Tysklands kulturminister Julian Nida-Rümelin. I stället vill han att man i musikundervisningen ger plats åt Britney-Spears, musik som intresserar tonåringar, förklarade han under ett besök i det blivande rock- och popmuseet i staden Gronau. Museet blir det första i sitt slag utanför USA som omfattar 1990-talets internationella popmusik. (DN)

Omusikaliska barn – finns de?

Nej, de finns inte, hävdar Bo Nilsson, på lärarutbildningen i Malmö. Nyligen disputerade han på sin avhandling, "Jag kan göra hundra låtar". Han har undersökt barns musikskapande med synthesizer och dator. Studien omfattar nio barn i åttaårsåldern som under en period av 18 månader gjorde musik från olika utgångspunkter. Syftet med undersökningen är att kvalitativt beskriva och analysera processen när barn skapar musik och öka förståelsen för den mening som skapas.

Lyssna på tidningen

Jo det är fullt möjligt sedan CD-tidningen Kvintessens hitat konceptet. Tidningen är en CD-ljudskiva med innehållsförteckning lika med spårangivelser. Artiklarna läses på samma sätt som taltidningar men här kompletteras de också med musikexempel. Det är folkmusik det handlar om och bakom satsningen ligger Per och Ingrid Westrin från Njutånger utanför Hudiksvall. Idéer och artiklar hittar de i redan befintliga tidskrifter och medlemsblad som handlar om folkmusik.

450 historiska ljudfiler

En hemsida med ljud har öppnats av det danska nationella Statsbiblioteket. Där kan man söka bland de flesta kategorier ur unika inspelningar genom tiderna. Från svensk sida ligger bland annat ett antal nyhetsutskickningar från andra världskriget. Under sökordet sänge,

kan du till exempel lyssna till ljudfiler med folksånger från Grönland, Färöarna och Island, inspelade i början av seklet.

www.statsbiblioteket.dk/dlh/ak/htdocs/default.php

Skola för rockarrangörer

Nu ställer sig Nyköping i tur att utbildas inom musikindustrin. Det är Östra Sörmlands yrkeshögskola som skapat en 60-poängsutbildning för arrangörer och managers. Tidigare finns utbildning inom populärmusik i Örnsköldsvik, Växjö och Hultsfred.

Ny filmvårdscentral

Svenska Filminstitutet har fått regeringens uppdrag att etablera en filmvårdscentral. Den kommer att ligga i Grängesberg och sysselsätta ca 10 personer. Här kommer filmer att samlas in, katalogiseras, restaureras och bevaras. Det hela sker regionalt genom att Filminstitutet ska samarbeta med länsmuseum.

2 x 50.000 kronor att vinna

Nu är prissumman fastställd i föreningen Kultur och Näringslivs tävling, Bästa Kultursponsring 2002. Det är den vinnande kulturorganisationen som får pengarna. Har du som kulturaktör ett bra sponsringsprojekt tillsammans med något företag kan det vara klokt att prova lyckan och anmäla deltagande i tävlingen. www.kultur-naringsliv.se

En annan tävling med priser till samma summa arrangeras av Popmate Music i samarbete med digfi.com, SAM1 och Roland Scandinavia. Det handlar om en ny stor popbandstävling på Nalen som sträcker sig fram till april månad nästa år. Arrangörerna väntar mer än 100 etablerade band/artister.

Bagatell

"Sitar"

Nu har du råd att sitta på flera stolar. Prova Bagatells nya sittriktiga kör/orkesterstol **Sitar: pris 495:-**. Finns med 3 olika fasta lutningar, inga skruvar som krånglar. Stapelbar, stoppad och klädd, hårdtestad med toppbetyg.

Bagatell musikprodukter

Husbyvägen 7, 590 54 Sturefors, Sweden

Tel: 013-527 50, 0708-30 75 74.

Fax: 013-527 52

Homepage: www.bagatell.nu

E-mail: bagatell.musik@beta.telenordia.se

Den geniala idén

www.nilton.s

Niltons produkter är utvecklade av musiker för musiker och mycket lätta att Justera • Fälla ihop Transportera • Förvara I Niltons sortiment finns olika notställ, notbelysningar och väskor som kan kombineras för att passa dig bäst!

Nilton AB • Älgvägen 1 • 428 34 Kålleröd
Tel 031-795 01 50 • Fax 031-795 00 45

Ett liv med blås

- Av Åke Dahlbäck -

Arne "Dompan" Domnéus, 78 år fyllda, torde vara landets mest kända saxofonist, både inom Sveriges gränser och utomlands. Sedan kapellmästardebuten 1942 på Wivex i Sundsvall, har Dompan spelat med i stort sett alla stora namnen inom jazzen; Alice Babs, Jan Johansson, Lasse Gullin, Rune Gustafsson och många, många fler. Och bland saxveteranens vänner märks tungt respektingivande namn som Benny Carter och Quincy Jones.

Hur kom det sig att du började spela saxofon? - Från början var mitt instrument faktiskt klarinetten. Det var i Södra Folkskolans Gossorkester. Jag var fascinerad av blåsgrupper och sökte in på gehörsprov. Musikdirektör Bergkvist hade en hjälplärare på klarinetten som hette Giovanni Jaconelli, och tack vare Giovanni blev jag mycket inspirerad, minns Arne Domnéus.

"Dompan" lirar än. Bättre än de flesta. Foto: Pressens Bild.

Och efter några år blev det jazz?

- Nja, först spelade jag dansmusik i Ove Källs orkester, och under den perioden bytte jag till altsax. Jag jobbade på annonsavdelningen hos DN, och där träffade jag en annan yngling som spelade trumpet. Han hette Rolf Ericsson, och vi började spela tillsammans. Men orkestern med Rolf och mig var lite av en katastrof.

DEBUT 1942

Du debuterade som kapellmästare på Wivex 1942, och blev en av de flitigaste musikanterna på Nalen. Under dessa år hann du spela med alla som gästade landet?

- Jag spelade med ganska många bland Nalens gäster. Min absoluta favorit var Stan Getz. Det är nog bara två av mina idoler som jag aldrig fick tillfälle att spela med; Ellington och Frank Sinatra.

JAZZEN PÅ UNDANTAG

Hemmascenerna var Vinterpalatset och Nalen under 40- och 50-talen. Det måste kännas bra när SAMI köpt tillbaka den legendariska scenen?

- Jag saknar Vinterpalatset mycket. Och tyvärr har SAMI inte infriat alla löften om Nalen. Det har mer blivit en uthyrningslokal än en jazzscen. Men, visst, jag förstår dem. Det är viktigt att det går runt ekonomiskt. Men tyvärr har jazzmusiken kommit på en undanskymd plats.

Jazzmusiken börjar få tillbaka en yngre publik igen. Det måste vara en dröm för en av musikens främsta företrädare?

- Visst, vi har fått en ny generation med mycket bra musiker. Det var en svår tid när allt dominerades av de nya gitarrgrupperna. Och jag har haft förmånen att spela med flera av de nya namnen, Jan

Lundgren, Jocke Ekbrandt och Hasse Backenroth.

Vad tror du om musik- och kulturskolornas betydelse för jazzens pånyttfödelse?

- Det är märkbart att fler i den yngre generationen tar till sig musiken. Och visst är musikskolorna viktiga. Däremot är jag lite skeptisk till SJR:s satsning med jazzansvariga musiklärare. Det är viktigt att man känner för musiken. Och det kanske inte är så tacksamt att hålla på med jazz i musikskolor.

MEDIA KAN FÖR LITE

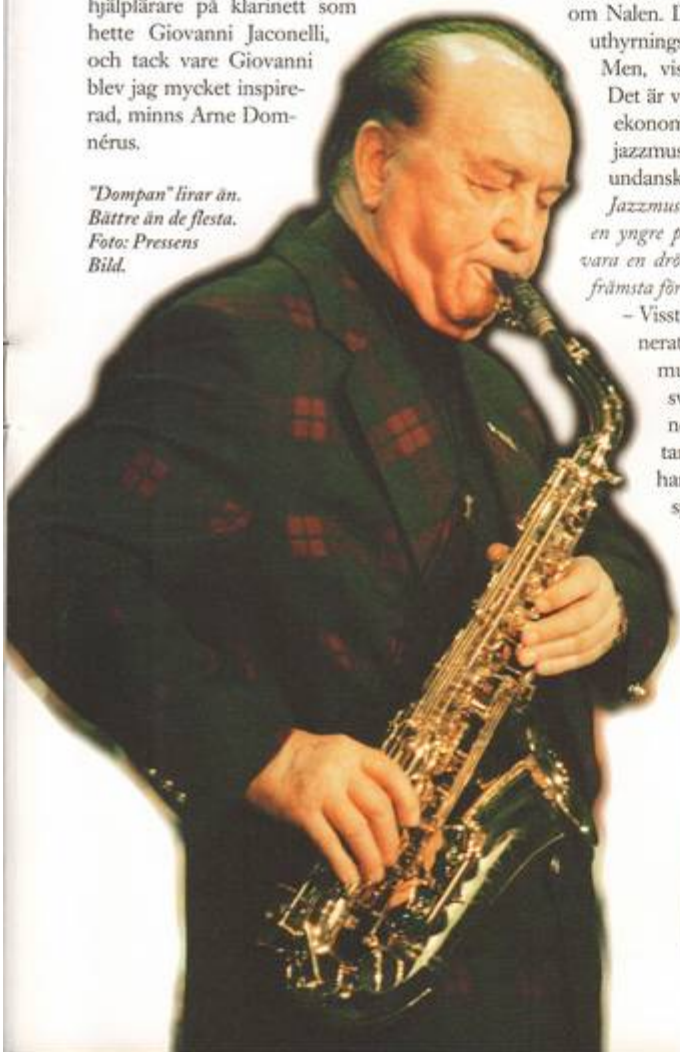
Samtidigt är det svårt att hitta utrymme i media. Jazzmusiken får ett synnerligen begränsat utrymme. Vad anser du om det?

- Det är svårt med media. Ingen känner till jazz, och de stora tidningarna borde kunna bättre. Man ser aldrig en recension, möjligen att man anmäler att något har hänt, någon har spelat. Vi spelade på Skansen tillsammans med Lasse Berghagen. Det nämndes inte! Vi fick stående ovationer i samband med måndagsserien. Inte ett ljud i media! Det är dåligt.

Intresset är desto större i andra länder där du verkat som ambassadör för svensk musik. Det gäller både USA, och Europa. Vill du berätta?

- Vi var över till Tallinn 1967, jag och Jan Johansson, bara några månader före hans död. Den estniska radion spelade in konserten. Detsamma gällde ett framträdande tillsammans med Rune Gustafsson 1992. Och jag fick kopior av inspelningarna för några veckor sedan. De är mycket uppmärksammade i Baltikum. Men här i landet är det besvärligare. Det lär finnas 500 butiker som säljer skivor. Av dem är det ett trettiotal som är intresserade av jazz. Och det är musik som sällan spelas på radio. Och om folk inte får höra musiken så säljs den inte, avslutar Arne Domnéus.

” Det kanske inte är så tacksamt att hålla på med jazz i musikskolor ”

**Blås i vad Du vill!
Inget problem, vi har allt!**

Försäljning • Uthyrning • Service • Reparation
Räntefri uppdelning • Återköpsgaranti • Instrumentförsäkring

**Vi har fått in ett parti blåsinstrument!
Upp till 40 % på ordinarie priser!!!!**

**Utförsäljning av Gigbags, etuier och
andra tillbehör med upp till halva priset!!!!**

Adress: Torptjärnsvägen 9
669 30 Deje
E-post: mail@uffesblas.com

Tel/fax: 0552-418 70
Hemsida: www.uffesblas.com
Ring, faxa eller skriv för katalog!

